

Selv en kort udflugt til kysten kan give følelsen af ro og at være helt alene i verden.

Guide: Oplev kiwiernes land

Sol og sommer, smukke strande, grønne landskaber, bjerge med evig sne, varme kilder og eksotiske fugle er nærmest ikke til at komme udenom, hvis man rejser til New Zealand i de danske vintermåneder. Journalist Ninette Birck er i landet oftere end de fleste og deler her ud af sine rejsetips.

TEKST OG FOTO: NINETTE BIRCK - FRI@BERLINGSKEMEDIA.DK

New Zealand. Du kan ikke komme længere væk fra Danmark. De har sommer, når vi har vinter og omvendt. Tidsforskellen er 12 timer, så når klokken er ni om morgenen i Danmark, er den ni om aftenen i New Zealand.

Det tager lidt over et døgn, hvis du tager den lange rejse mellem Danmark og New Zealand med fly, enten via Asien eller USA. Derfor giver det bedst mening at planlægge en rejse-længde på minimum tre uger. Men jo længere, desto bedre, hvis du spørger mig.

New Zealand byder først og fremmest på en helt utrolig smuk og varieret natur. Og selv hvis du er en indesmølf hjemme i Danmark, vil du helt sikkert få lyst til alle mulige udendørsoplevelser. Det newzealandske vejr er dog, ligesom det danske, ofte omskifteligt, så du vil få den bedste oplevelse, hvis du har lidt elasticitet i dine planlagte aktiviteter.

Spørg endelig de lokale til råds. De kan hjælpe dig med stort set alt og gør det ivrigt og gerne. Mange ser det som deres personlige ansvar, at du får et godt ophold, når du er kommet hele vejen til dem fra den anden side af kloden.

Stor trykthed og endnu større natur

Før maorierne og senere de hvide kom til New Zealand, var der hverken pattedyr eller pungdyr på øgruppen, hvis hovedøer hedder North Island og South Island. Floraen og faunaen har derfor udviklet sig i et miljø, hvor der næsten ingen fjender var.

Mest berømt er fuglen kiwi, der ikke kan flyve, og som roder rundt i skovbunden om natten. Mange andre newzealandske fugle kan heller ikke flyve, og mange buske og træer er hverken giftige eller har torne. De giftige slanger, edderkopper og insekter, som nabolandet Australien er kendt for, findes heller ikke her. Dog kan myg, mitter og sandfluer godt være en pestilens, ligesom det er tilfældet, hvis man rejser i det nordlige Skandinavien.

Nogle af de indførte dyr, som pungaber, katte, rotter og mår, betragtes til gengæld som skadedyr, ligesom større flokke af påfugle kan hærge nogle egne, fordi de heller ikke har nogen naturlige fjender.

På Nordøen findes desuden de højt skattede, gigantiske kauri-træer. De er truede af en, på andre kontinenter udbredt og harmløs, svampesporer,

Fortættes side 20

Aftensol i Raglan. Et af New Zealands mest kendte surfspots.

Stranden Piha ligger nord for Auckland på Nordøens vilde vestkyst. Det sorte sand er en helt speciel oplevelse.

Strandskaller er en gratis souvenir. New Zealandske strande er bemærkelsesværdigt fri for skrald og andet grimt.

Raglan.
Foto Andrea Keast

Ninette Birck på Te Araroa
vandreruten tæt på
Nordøens top, Cape Reinga.
Foto: amerikansk vandrer.

Maori børn på udfulgt i Glenfern
Sanctuary, Port Fitzroy, Great Barrier
Island. Foto: Truus van der Wel.

Aroaki/Mount Cook
nationalpark.

og derfor er der opsat vaskeanlæg til sko på samtlige vandrestier i områder med kauri. Den ældste kauri, Tane Mahuta, også kaldet Skovens Gud, estimeres til at være 2.000 år gammel og beskyttes yderligere ved, at der kun er adgang til træet via gangbroer hævet langt over rødderne.

I det hele taget er New Zealand et meget tillidsbaseret og trygt land – også at rejse i. Mens hele verdens luft-havne har fokus på at bremse mulige terrorister og tjekker væskemængder i håndbagagen, handler det i Aucklands ankomsthale meget om, hvorvidt man har taget fødevarer med ind (det må man ikke), om der nu er et æble i håndtasken, man har glemt alt om, eller om ens telt og vandrestøvler har været brugt udendørs i et land uden for New Zealand

Mere end én kiwi

Newzealænderne kalder sig selv for kiwis, fordi det er kortere og mere mundret. Kiwi er som bekendt fuglens navn, men da newzealandske frugtavlere i 40'erne og 50'erne udviklede et eksporteventyr og forædlede bærret "Chinese gooseberry",

gav de det også navnet kiwi, som nok er det, de fleste danske først tænker på, når de hører ordet.

Kiwierne gør et stort nummer ud af, at de ikke er australiere. De kan blive lige så fornærmede, hvis folk tror, at New Zealand og Australien er ens, som vi kan blive det, hvis folk tror, der ikke er forskel på Danmark og Sverige.

New Zealand og Australien har, foruden deres nære geografiske placering, det til fælles, at de blev koloniseret af europæere, at engelsk er hovedsproget, at de kører i venstre side af vejen, og at de importerer mange biler fra Japan. Men en afgørende kulturel forskel findes i, at man i Australien i høj grad har USA som forbillede, mens man i New Zealand retter blikket mod Nordeuropa.

Maori og pakeha

En anden stor forskel er landenes oprindelige befolkninger: Aboriginerne i Australien har nærmest intet til fælles med maorierne i New Zealand.

Som en slags Stillehavets vikinger kom maorierne til den newzealandske øgruppe i kanoer med sejl fra an-

dre øgrupper i Stillehavet. De kom dertil ad flere omgange og dannede forskellige stammer, byggede huse, landsbyer og forsvarsværker og bekrigede hinanden. Ejendomsret og ønsket om at forsvare den, var derfor ikke nyt, da der dukkede hvide op.

Krigshandlingerne ophørte i store træk, da parterne samledes og skrev under på Waitangi Treaty i

1840. Kontrakten har senere ført til, at ejerskab over landområder i de seneste årtier bliver tilbageført til maoristammer. I det hele taget har store dele af den kultur, som kiwierne betragter som deres, udspring i maorikultur.

Sproget er aktivt, og mange byer og steder har udelukkende et maorinavn: Kaukapakapa, Tauranga, Tau-

Visum og mobil

Danskere får et tre måneders turistvisa ved ankomst, hvis bare man inden afrejsen har søgt og fået et NZETA (New Zealand Electronic Travel Authorisation).

Mange danske teleselskaber har inkluderet New Zealand i de lande, du frit kan benytte data i.

po, Kaitia for at nævne et par stykker. De byer, som Auckland, der fik et koloninavn, bliver nu officielt og i medierne omtalt med begge navne: Auckland og Tamaki Makaurau.

Forholdet mellem maori og pakeha (som er maori-sprogets ord for de hvide) er på ingen måde gnidningsløs eller perfekt, men der arbejdes meget aktivt for at forbedre det.

Mange med forældre eller bedsteforældre, der overvejende var maori, har undertrykt deres kulturelle baggrund. Det er ved at vende nu, og flere i den unge generation bærer og dyrker med stolthed deres maoribaggrund enten gennem tatoveringer, smykker, sprog og håndværkstraditioner eller ved at være aktive i den marae (forsamlingshus), de hører til.

Marae findes i næsten samme mængder som kristne kirker, men man skal inviteres for at få lov til at besøge en. Maorikulturen er mest udbredt på Nordøen, mens Sydøen er langt mere præget af pakeha.

Delfiner følger frivilligt både og er sommetider til at spotte fra kysterne.

Transport fra nord til syd

Med mindre du booker en af de mange velplanlagte pakkerejser, der findes til New Zealand, får du med stor sandsynlighed brug for en bil. Skal du være der i meget lang tid, står det dig frit for at købe en. Ellers kan man leje en bil i både kortere og længere tid – for eksempel med afhentning på Sydøen og aflevering på Nordøen.

De newzealandske veje følger i høj grad landskabet, og der er ikke mange motorveje. Nærmest overalt er landskabet bakket, og højdemeterne og svingene mange. Det er utroligt smukt og varieret at se på, men som chauffør bliver man hurtigt træt.

Der er rundt regnet 1.500 kilometer fra nordspidsen, Cape Reinga, til det sydlige punkt "Bluff". Det lyder

Hemmelig naturlig "rockpool" ved Pandora Campsite, Spirits Bay tæt på Cape Reinga.

ikke af vildt meget, men i praksis er det en del timer bag et rat. Man må køre 100 km/t. på landevejene, men det har man sjældent lyst til, med mindre man er lokal og kender hvert et sving. Derfor er det god stil at finde et sted at holde ind til siden, hvis man kan se, at man har opbygget en lang hale af biler efter sig. Der bliver

kvitteret med et dobbeltblink og en hilsende hånd som tak.

Camper eller telt?

Der er et enormt antal af campere i større og mindre udgaver på vejene, og det er der ikke noget at sige til. Som rejsende har du alt ved hånden, og du kan improvisere, som du vil.

Du kan benytte dig af det store udbud af private campingpladser, campingpladserne i nationalparkerne DOCs regi samt de smukt beliggende Freedom Camps. Men der er bestemt også mange steder med skilte, der viser, at du ikke må holde der natten over.

Camperne skal være "self-contained". Det vil blandt andet sige, at

de skal give ejerne mulighed for ikke at efterlade noget der, hvor de overnatter. Kiwierne går meget op i, at man ikke bruger naturen som toilet, og at man tager sit affald med sig.

I New Zealand er der en slags allemandsret, og det gør dig faktisk i stand til at sætte et telt op gratis på steder, hvor man ikke må være med camper. Vælger du en lille bil og en rejsemødel med telt, køletaske, campingblus og campingstole, der alt sammen kan anskaffes billigt, har du en anden frihed. Du har ikke puttet alle pengene i en dyr camper, men kan stadig campere mange af de samme steder. Desuden har du muligheden for at tilvælge nogle nætter på et hyggeligt hostel, på hotel eller hos private, der for eksempel lejer skønne annekser ud via Airbnb. På den måde kommer du oftere i kontakt med de lokale.

Hvis du har rygsæk, sovepose og liggeunderlag, så kan det klart anbefales at holde øje med, hvor der ligger hytter i de mange nationalpark-områder, der bestyres af Department of Conservation. Det gøres via doc.govt.nz. Hvis du ikke planlægger en længere vandretur, finder du bare én, der ligger tæt på der, hvor du parkerer. Så skal du ikke gå langt for at overnatte. Det er også muligt at slå telt op tæt på hytterne. Så kan du benytte faciliteterne (adgang til vand og toilet, eventuelt gasblus) uden at risikere, at skulle dele soverum med andre.

Great Barrier Island

Mit hemmelige tip: Great Barrier Island – Aotea

Tekst og foto: Ninette Birck - fri@berlingskemedi.dk

Der findes ikke et eneste grimt afsnit på den cirka 40 kilometer lange vej, der forbinde Port Fitzroy, landsbyen i nord, med Tryphena, landsbyen i syd, på øen Great Barrier Island, der kaldes Aotea på maoriernes sprog.

Vej slynger sig endnu voldsommere end i resten af New Zealand, og de smukke udsigter til skov, strand, klipper, brænding, nattede huse og strandenge ligger som perler på en snor. Du får konstant lyst til at stoppe og tage billeder, og det er der selvfølgelig taget højde for med små

udvidelser af vejen og opsatte bænke.

Google Maps vil fortælle dig, at rejsen i bil tager en time, men selv det er optimistisk, for på en eller anden måde kommer det mere til at føles som en dagsrejse at komme fra den nordlige del til den sydlige del. I midten af øen – det, de lokale kalder for ækvator – ligger den tredje landsby, Claris. Det er den, der har lufthavn og *bottleshop* (hvor man kan købe alkohol), for bare at nævne to af de vigtigste enheder på øen.

Lufthavn er måske så meget sagt, for måske er "landingsplads for min-

Fortsættes side 24

Great Barrier Island

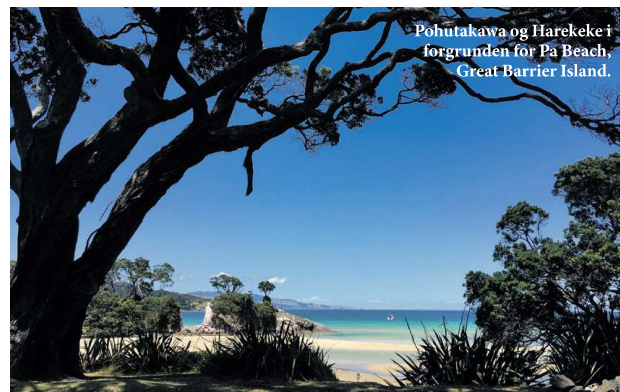

Great Barrier Island

Der er over 5 daglige afgange mellem Great Barrier Island og fastlandet. Foto: Niels Retbøll

Great Barrier Island

Pohutakawa og Harekeke i forgrunden for Pa Beach, Great Barrier Island.

dre propelfly" en bedre beskrivelse. De flyver i rutefart mellem Auckland Lufthavn og Claris. Flyene er meget *old school*, og hvis man sidder på den bagerste plads, bliver man sat i gang med at sikre døren indefra ved at dreje på et håndtag. Piloten vender sig mod passagererne og laver sin briefing, lidt ligesom hvis han var chauffør i en minibus.

Great Barrier Island ligger en halv times flyvetur nordøst for Auckland, New Zealands største by. At det ikke tager længere tid at komme til øen, står i kontrast til den fornemmelse stort set alle newzealændere inklusive Great Barrier Islands 1.251 faste beboere har – nemlig at øen er en af de mest afsidesliggende øer i landet. Relativt få har taget turen dertil via fly eller den færge, der dagligt sejler fra Auckland. Men de har hørt meget godt om den.

Som tilreisende fra udlandet er det på mange måder det letteste i verden at komme til og fra øen, når man ankommer til Auckland eller lige for, man rejser hjem og alligevel befinder sig i den internationale lufthavn.

Selvforsyning og gæstfrihed

Efter de 30 minutter i luften lægger piloten an til landing på Great Barrier Islands østkyst, og man skal ikke blive forskrækket, hvis landingen

foregår på græsset i stedet for asfalten. Det sidste kom vist først til for nylig, ligesom man skulle langt op mod årtusindskiftet, før Aotea Road blev asfalteret.

I det hele taget er der ikke meget forsyning på Great Barrier Island. Hvert hus har sine egne solceller og laver selv strøm, og vandet leverer regnen eller kilder. Den lille radio-station Aotea FM bryster sig af at være landets eneste solcelledrevne radiostation, og når batterierne løber tør om aftenen, er sendetiden slut.

Stort set al mad skal sejles dertil fra fastlandet, og nogle gange er der udfordringer med forsyningskibet, færgerne eller den last, flyene kan tage med, og så opstår der mangler. Aldrig når det kommer til alkohol, men ofte de friske varer. Men man finder altid en løsning. Det er man vant til.

Mange lokale vil straks give sig til at komme med anbefalinger til ting at se og opleve på Great Barrier Island. Og du gør klogt i at følge deres tips, hvis ellers det passer til din rej-

sestil. For øen er gæstfri, og der er eksempelvis gjort meget ud af at gøre vandrestisystemet Aotea Track tilgængeligt for alle. Både dem, der vil gå langt over flere dage og tage et par overnatninger i hytte, og dem, der kun vil vandre kortere ture og måske synes, at et besøg i en naturlig varm kilde i skoven lyder som et godt mål for en picnic.

De lokale maorier kalder kilderne for det første wellnesscenter på øen, og der er ingen tvivl om, at kildevandet gør noget godt for hud og sjæl.

Great Barrier Island har mange sommerhusområder, så om sommeren svulmer befolkningstallet. Hovedparten af sommerhusene tilhører familier, der er kommet til øen i mange generationer. De er sammen med turisterne med til at understøtte øens tilbud på restaurant-, underholdning- og aktivitetssiden. Lige efter nytår afholdes sågar en musikfestival – Wingman. Man skal ikke være bange for at kede sig, eller for at det er umuligt at finde et skønt overnatningssted.

5 steder du skal besøge i New Zealand

TEKST OG FOTO: NINETTE BIRCK - FRI@BERLINGSKEMEDIA.DK

1 Mount Cook - Aoraki. Sydøens og New Zealands højeste bjerg. Alene køreturen (der er kun én vej ind og samme ved ud) er malerisk smuk.

2 Stop ved et hvilket som helst uden-dørs termisk poolområde på din vej. Der lugter ofte af svovl, men vandet er helende for krop og sjæl (siges det) og ofte får du et indblik i Maorikulturen med i købet.

3 Besøg et af de smukke film-locations, der er brugt i eksempelvis Ringenes Herre. Både på Nordøen og sydøen. Du kan også købe dig adgang til Hobbiton på Nordøen syd

for Auckland. Filmen *The Piano* er blandt andet optaget på stranden Piha tæt på Auckland, hvor sandet er sort.

4 Hæng ud i en surfby som Raglan, Mount Maunganui eller Duni-den. Tag et surfkursus eller tilmeld dig et yogahold eller hæng ud på caféer og restauranter, der gør ekstra meget ud af de lokale råvarer. Selvom du ikke er surfer, er stemningen i surfbyerne, ret hyggelig.

5 Tag færgen fra Auckland til øen Waiheke og lej en el-cykel eller køb billet til hop-on hop-off bussen. Brug en dag på at tage rundt til øens smukke strande og til vinsmagninger på de mange vingårde. Der er også en vandrerute, du kan følge.